

Nog iets over het Kardinaalhoedspinselmotje

Naar aanleiding van het artikel van C. Groot in Natura van mei 1971 maakte Dr. Ir. E. C. M. Roderkerk, directeur van het Natuurpark de Kennemerduinen, enkele opmerkingen.

1. De schade aan de Kardinaalsmuts is z.i. als regel slechts gering. Afhankelijk van de regenval wordt na enkele weken al weer nieuw blad gevormd. Dat door de vreterij struiken zouden afsterven, heeft hij gedurende zijn 20-jarig beheer van de Kennemerduinen nooit geconstateerd. Was het door de heer Groot gesignaleerde afsterven niet veeleer het gevolg van konijnenvraat? Struiken waarvan de bast voor het grootste deel is weggeknagd, lopen soms nog wel uit, maar sterven later toch nog af door uitdroging.
2. Het snelle herstel is z.i. vermoedelijk te danken aan de aanwezigheid van veel bladgroen in de twijgen, waarvan de rupsen alleen de dunne uiteinden aanvreten.
3. De rupsen eten niet alleen het blad van de kardinaalsmuts maar ook van de vogelkers, welke struiken hiervan veel meer te lijden hebben en dan ook langer kaal blijven.
4. Dat een kaalgevreten kardinaalsmuts nog rijk kan bloeien, is z.i. een zeer grote zeldzaamheid. Naar alle waarschijnlijkheid zag de heer Groot dat bij een struik, die al bijna bloeide toen de aantasting begon. De heer Roderkerk heeft de ervaring, dat de bloemknoppen van aangetaste struiken zelden tot ontplooiing komen.
5. Het spinsel kan gevaar opleveren voor pulli van vogels, die op de grond broeden. Niet zelden worden bij ernstige aantasting dode pulli gevonden die zich in het spinsel hadden verstrikt.
6. Tenslotte stelt hij de vraag: is het zeker dat de overwintering van het kardinaalhoedspinselmotje geschiedt als rups en niet als ei. Hij heeft nl. in de winter nog nooit spinsels van deze rupsen waargenomen, wél van de bastaardsatijnvlinder, waarvan de rupsen in spinsels in de duindoorn overwinteren.

De redactie heeft over deze opmerkingen het advies ingewonnen van de heer A. van Frankenhuyzen, die op zijn beurt ook de heer J. P. C. Boot te Haamstede hiervoor nog heeft geraadpleegd. Met opm. 1 zijn zij het wel eens. Of het snelle herstel op het vele bladgroen in de twijgen berust (opm. 2), zijn geen gegevens bekend. T.a.v. punt 4 meent de heer Boot, dat de ergste aantasting meestal tijdens de bloei optreedt, terwijl de heer van Frankenhuyzen over punt 6 meedeelt, dat de overwintering steeds als rups geschiedt onder het eischild. Van deze overwintering is een foto opgenomen in Natura januari 1970.

Ten aanzien van opm. 3 zegt de heer van Frankenhuyzen dat taxonomisch gezien de spinselmotten een moeilijke groep vormen. Vroeger kende men een aantal soorten, die op één en dezelfde voedselplant leefden. Latere onderzoekers hebben deze soorten echter als één soort herkend. Het zou z.i. te ver voeren, hierop in Natura dieper in te gaan. Volstaan kan worden met de vermelding, dat naar de huidige inzichten op Kardinaalsmuts de volgende 3 soorten kunnen voorkomen: *Hyponomeuta irrorellus* Hb., *H. plumbellus* Schiff., *H. padellus* L.

Op *Prunus padus* L. (Vogelkers) en *Crataegus* (Meidoorn) leeft *H. padellus* L. maar dit zijn vermoedelijk ondersoorten. Dit verklaart de waarneming van de heer Groot dat de rupsen niet van de meidoorn wilden eten. De heer van Frankenhuyzen nam hetzelfde waar bij rupsen op appel, die niet naar meidoorn gingen en bij rupsen die - na kaalvreterij op meidoorn te hebben veroorzaakt - niet op appel overgingen, hoewel de appeltakken in de kaalgevreten meidoornhaag hingen!

Medewerking gevraagd betreffende milieukartering uiterwaarden

Momenteel wordt gewerkt aan een algemene inventarisatie en waardering van de uiterwaarden van alle grote rivieren van Nederland.

De Werkgroep Botanica doet een beroep op iedereen, aan dit project mee te werken door het beschikbaar stellen van belangwekkende floristische en vegetatiekundige gegevens, inventarisatie- en excursierapporten.

Deze kunnen worden gestuurd naar Het Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Kasteel Broekhuizen, Leersum, t.a.v. J. Kalkhoven (tel. 03434-2945).